

Geliş: 26.10.2024
Kabul: 19.06.2025

Kesici Alet Yaralanması İddiası ile Maskelenen Postmortem Kemirgen Hayvan

Isırıkları: Otopsi Olgusu

Postmortem Rodent Animal Bites Masked with Alleged Sharps Injury:
Autopsy Case

 Talip Vural¹, Halil Boz²

¹ Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye

² Trabzon Adli Tıp Grup Başkanlığı, Trabzon, Türkiye

Öz

Postmortem süreçte fare veya sıçan gibi kemirgen hayvanlar tarafından insan bedenlerine yönelik ısırıklar oluşabilmektedir. Kemirgen hayvanlar genellikle cesetlerin açıkta kalan bölgelerinde kenarları düzensiz, 1-2 mm aralıklarla sınırlı, kısmen çıkıntılı, girintiler gösteren ince tırtıklı yaralar oluşturmaktadır. Ölüm sonrası kemirgen hayvan ısırıklarına bağlı lezyonlar gerek ölü muayene işlemi yapan hekimler tarafından gerekse adli merci ekipleri tarafından kesici alet yaralanması olarak yorumlanabilmekte ve ölüm sebepleri hakkında yanlış sonuçlara varılabilmektedir. Bu tür yanlış yönlendirmelere karşı adli tıp uzmanlarının rutin otopsi işleminin yanı sıra olay yeri inceleme bulgularını da değerlendirerek raporlama işlemine geçmesi faydalı olacaktır. Çalışmada kesici alet yaralanması sonucu öldüğü iddiası ile otopsi yapılması için tarafımıza gönderilen ve otopside söz konusu yaraların kemirgen hayvan ısırık yarası olduğu tespit edilen olgu üzerinden, konu hakkında literatüre katkı sağlanması ve adli tıp profesyonelleri için farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır

Anahtar Kelimeler: Kesici alet yarası, postmortem kemirgen hayvan ısırığı, bütan zehirlenmesi

Abstract

During the postmortem process, bites on human bodies may occur from rodent animals such as mice or rats. Rodent animals generally create thin serrated wounds with irregular edges, limited to 1-2 mm intervals, partially protruding, and showing indentations in the exposed areas of the corpses. Post-mortem lesions due to rodent animal bites can be interpreted as sharp object injuries by both the physicians who examine the dead and the judicial authority teams, and wrong conclusions can be reached about the causes of death. We think that it would be beneficial for forensic medicine experts to evaluate crime scene investigation findings as well as routine autopsy and start reporting against such misdirections. In our study, we aimed to contribute to the literature on the subject and raise awareness for forensic medicine professionals through the case that was sent to us for autopsy with the claim that he died as a result of a sharp object injury and the wounds in question were determined to be rodent animal bite wounds.

Keywords: Sharps injury, postmortem rodent animal bite, butane poisoning

Nasıl Atıf Yapmalı: Vural T, Boz H, Kesici Alet Yaralanması İddiası ile Maskelenen Postmortem Kemirgen Hayvan Isırıkları: Otopsi Olgusu. Adli Tıp Dergisi 2025;39(2):(265-270) <https://doi.org/10.61970/adlitip.1574226>

Sorumlu Yazar: Talip Vural, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye
E-posta: tlpvrl25@gmail.com

GİRİŞ

Kemirgen hayvanlar insan bedenleri üzerinde özellikle kapalı ortamlarda postmortem süreçte yumuşak dokulara yönelik yaralar oluşturmaktadır. Kemirgen hayvanlar genellikle cesetlerin açıkta kalan bölgelerinde kenarları düzensiz, 1-2 mm aralıklarla sınırlı, kısmen çıkıntılı, girintiler gösteren ince tırtıklı yaralar oluşturmaktadır. Zaman zaman ölü muayene aşamasında bu yaralar kesici alet yaralanmaları ile karıştırılabilmekte ve ölüm sebebi hususunda yanlış yorumlamalara neden olabilmektedir (1,2). Bu çalışmada, kesici alet yaralanması sonucu öldüğü iddiası ile otopsi için tarafımıza gönderilen ve otopside söz konusu yaraların kemirgen hayvan ısırık yarası olduğu tespit edilen olgu, otopsi bulguları ile birlikte değerlendirerek literatüre katkı sağlanması ve adli tıp profesyonelleri için

farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

OLGU SUNUMU

Apartmanın bodrum katında ölü olarak bulunan 16 yaşında erkek olgu hakkında yerel basında kollarını keserek intihar ettiği iddiası olduğu, olay yeri inceleme raporlarında; olay yerinin apartmana ait ardiye olarak kullanılan bodrum katı olduğu, ardiyenin kapısının içeriden kilitli olduğu ve görevli ekipler tarafından kapı kırılarak içeri girildiği, ölü şahsın üzerindeki giysiler üzerinde muhtemelen kedi veya fare pati izlerine benzer izlerin olduğu, ölü şahsın kafasının yanında yerde cep telefonu ve kapağı ayaklarının yanında olan “Lighter gas” ibareli sprej tüpünün olduğu belirtilmiştir (Resim 1).

Resim 1. Olay yerinde cesedin ilk pozisyonu ve bütan maddesi bulunan gaz spreyi

Yapılan ölü muayenesi ve otopside; burunda, sol kulakta, ensede saçsız deri bölgesinde ve sol dirsek iç yüzde cilt dokusu ile sınırlı kemirgen hayvan diş izleri ile uyumlu düzensiz kenarlı kirli yaralar, sağ ön kol 1/3 proksimal iç yüzde cilt, cilt altı ve kas doku kayıplarının olduğu kemirgen hayvan diş izleri ile uyumlu düzensiz kenarlı kirli vasıfta defektif yara olduğu (Resim 2,3), sinir ve damar yapılarının doğal olduğu görülmüştür. İç

organların histopatolojik incelemelerinde akciğerlerde ağırlık artışı, konjesyon ve ödem dışında herhangi bir bulgu tespit edilmemiştir.

Yara dudaklarından alınan örneklerin yapılan histopatolojik incelemelerinde; deri örneklerinde tam kat epidermis kaybı, fokal odaklar halinde dermiste kanama alanları izlendiği, belirgin inflammatuar hücreler ve iyileşme

bulgusu izlenmediği, bulguların ön planda postmortem lehine değerlendirildiği ve yaraların postmortem süreçte olduğu belirlenmiştir. Toksikolojik inceleme için ilk aşamada akciğerler yerinde örneklenmiş olup, her iki akciğerden alınan örnekler vakumlu veya sızdırmaz steril toksikoloji kaplarına konularak laboratuvara gönderilmiştir. Kanda, kapalı akciğerlerde ve akciğer parçalarında uçucu maddelerden “Bütan” bulunduğu tespit edilmiştir.

Tüm bu bilgiler ışığında kişinin ölümünün boğucu gaz

(bütan) zehirlenmesine bağlı solunum yetmezliği sonucu meydana gelmiş olduğu kanaatine varılmıştır.

TARTIŞMA

Adli ölüm olaylarında postmortem yara oluşturduğu bildirilen kemirgen türleri genellikle ev faresi (*Mus musculus*) veya sıçanlardır (*Rattus spp.*). Bu tür kemirgen hayvanlar, insan bedenleri üzerinde özellikle kapalı ortamlarda postmortem süreçte yumuşak dokulara

Resim 2. Otopside sağ ön kolda ve sol dirsekte kemirgen hayvan ısırık izleri ile uyumlu düzensiz kenarlı kirli vasıfta defektif yara(vücut arka yüzden çekilen fotolar)

Resim 3. Otopside ensede ve burun üstünde kemirgen hayvan ısırık izleri

yönelik yaralar oluşturmaktadır. Kemirgenler sıklıkla postmortem süreçte cesetlerin açıkta kalan bölgelerine zarar vermektedir. Olay yerlerinde ve cesetlerin üzerinde kemirgen hayvanlara ait tüyler, dışkıları veya pati izleri görülebilmektedir (1-5). Olgumuzda da olay yeri inceleme raporlarını ve görüntülerini incelediğimizde literatürle uyumlu olarak kapalı bir ortamda, cesedin açıkta kalan elbisesiz bölgelerinde kemirgen hayvan ısırık izleri olduğu ve ceset üzerinde çok sayıda kemirgen hayvan pati izleri olduğu görülmüştür. Bu tür olgularda olay yeri inceleme bulgu ve bilgileri oldukça önemli olup, lezyonların yara karakter özelliklerini tespit ederken kolaylıklar sağlayacaktır.

Kemirgen hayvanların üst ve alt çene kesici dişleri oldukça gelişmiş olup kemik yapılarını bile kemirebilecek güçtedir. Kemirgen hayvanlar genellikle cesetlerin açıkta kalan bölgelerinde kenarları düzensiz, 1-2 mm aralıklarla sınırlı, kısmen çıkıntılı, girintiler gösteren ince tırtıklı yaralar oluşturmaktadır. Kemirgen hayvanlar cesetlerdeki yumuşak dokuları tükettikçe, bazen yumuşak dokuyu elde etmek için kenarlar boyunca veya ince kortikal alanları kemirerek kemiklere de zarar vermektedir (4,5). Olgumuzda da literatürle uyumlu olarak cesedin yumuşak dokularında kenarları tırtıklı ve girintili olan yaralar görülmüş ve kemirgen diş izleri ile uyumlu olduğu düşünülmüştür.

Kemirgen hayvanların cesetlerde bıraktıkları yaralar zaman zaman ilk bakışta kesici alet yarası olarak yanlış yorumlanabilmektedir (4). Kesici alet yaralanmalarına bağlı ölümler; intiharlar ve cinayetler içerisinde önemli bir yer tutmakta ve erkek bireyler arasında sıklıkla görülmektedir (6-8). Genellikle atipik seyirli kesici alet yaraları orijin açısından da zaman zaman zorlukların yaşanmasına neden olabilmektedir. Dolayısıyla bu tür yaralanmalarda orijin tespiti için birçok parametrenin kullanılması gerekmektedir. Kesici alet yaralanmasına bağlı intiharlar sıklıkla erkeklerde, kendi konutlarında veya konut

eklemlerinde meydana gelmektedir. İntihar olgularında kişilerin vücutlarında tek veya birkaç lezyon meydana gelmektedir. Çok sayıda lezyon kesici alet yaralanmasına bağlı intiharlarda oldukça nadir görülmektedir. Kesici alet yaralanmalarına bağlı intihar olaylarında lezyonlar sıklıkla mağdurun dominant olarak kullandığı elin karşı tarafında oluşmaktadır (8,9). Olgumuzda, özellikle kolundaki açık yaralar adli mercilerce ilk bakışta kesici alet yarası olarak yorumlanmış ve olayın orijinin kesici alet yaralanmasına bağlı intihar olduğu düşünülmüştür. Ancak tarafımızca yapılan otopsi işlemlerinde söz konusu yaraların kesici alet yarası olmayıp kemirgen hayvan ısırık izi olduğu tespit edilmiştir. Yara dudaklarından alınan doku örnekleri histopatolojik olarak incelenmiş ve söz konusu yaraların postmortem süreçte oluştuğu tespit edilmiştir.

Dünyada ve ülkemizde kullanımı her geçen gün artan ve ciddi derecede mortaliteye sebep olan uçucu madde kullanımı önemli bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu maddelerin ucuz olması, hızlı etki göstermesi, keyif verici olması, piyasada serbestçe satılması, erişimi ve kullanımının kolay olması nedeniyle özellikle genç bireyler arasında sıklıkla tercih edilmektedir. Etil asetat, toluen, dimetil eter, bütan, propan, etil klorid, aseton, izopropan gibi maddeler sıklıkla kötüye kullanımı olan uçucu maddelerdir. Bu uçucu maddeler bir kap içerisinde direk koklayarak veya bir beze emdirilip burun ve ağızdan soluma yoluyla vücuda alınmaktadır (10,11). Bütan, kötüye kullanımı sıklıkla görülen gaz halinde, kokusuz ve renksiz, lipofilik bir maddedir. Çakmak gazı, tüp gaz ve doğal gaz içerisinde önemli miktarda bulunmaktadır. Literatürde çakmak gazının solunum yoluyla çekilmesi sonucu birçok ölüm bildirilmiştir. Ancak uçucu madde kullanımına bağlı meydana gelen ölümlerde gerek ölümün orijinini gerekse ölüm sebebini tespit etmede zorluklar yaşanmaktadır. Çünkü yapılan otopsilerde ve iç organların histopatolojik incelemelerinde spesifik bulgular elde edilememektedir. Akciğerlerde ağırlık artışı,

konjesyon veya ödem gibi nonspesifik bulgular tespit edilmektedir. Dolayısıyla bu tür olgularda toksikolojik incelemeler büyük bir öneme sahiptir. Rutin otopsi işlemi hızlı bir şekilde yapılmalı ve usulüne uygun olarak alınan vücut sıvıları ve iç organlar numuneleri (özellikle akciğer dokusu) hava ile temas etmeden hızlı bir şekilde toksikolojik incelemeler yapılmak üzere laboratuvarlara gönderilmelidir (10-12). Çalışmamızda da literatürde belirtildiği gibi otopside ve iç organların histopatolojik incelemelerinde akciğerlerde ağırlık artışı, konjesyon ve ödem dışında herhangi bir bulgu tespit edilmemiştir. Usulüne uygun olarak alınan ve hızlı bir şekilde laboratuvara gönderilen numunelerin toksikolojik incelemelerinde; kanda, kapalı akciğerde ve akciğer parçasında uçucu maddelerden “Bütan” bulunduğu tespit edilmiş ve yapılan değerlendirmeler sonucunda kişinin ölümünün boğucu gaz (bütan) zehirlenmesine bağlı solunum yetmezliği sonucu meydana gelmiş olduğu kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla uçucu madde kullanımına bağlı ölümlerde gerek otopside gerekse histopatolojik incelemelerde nonspesifik bulgular elde edildiğinden, usulüne uygun olarak alınan ve uygun bir şekilde laboratuvara transport edilen vücut sıvılarının ve iç organ numunelerinin toksikolojik incelemelerin ölüm sebebine ulaşmada en önemli parametre olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

SONUÇ

Postmortem kemirgen hayvan ısırıklarına bağlı meydana gelen lezyonlar gerek ölü muayene işlemi yapan hekimler tarafından gerekse adli merci ekipleri tarafından kesici alet yaralanması olarak yorumlanabilmekte ve ölüm sebepleri hakkında yerel basın organlarında yanlış haberlerin yayılmasına neden olabilmektedir. Dolayısıyla yanlış iddialarla gerçek ölüm sebeplerinin maskelendiği bu tür olgularda adli tıp uzmanları tarafından detaylı bir şekilde yapılan otopsi işleminin yanı sıra, olay yeri inceleme bulguları ve adli tahkikat dosyası da

mutlaka değerlendirerek ölüm sebebi ile ilgili görüşlerin belirlenmesi daha faydalı olacaktır.

Bildirimler

Bu olgu sunumu 23-29 Eylül 2024 tarihlerinde gerçekleşen Uluslararası 19. Adli Tıp Günleri’nde poster sunumu olarak yayımlanmıştır

Çıkar çatışması

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal destek

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir malî destek kullanımı bildirmemişlerdir.

KAYNAKLAR

1. Pokines JT. Taphonomic alterations by the rodent species woodland vole (*Microtus pinetorum*) upon human skeletal remains. *Forensic Science International* 2015;257:e16-e9.
2. Klippel WE, Synstelién JA. Rodents as taphonomic agents: bone gnawing by brown rats and gray squirrels. *Journal of Forensic Sciences* 2007; 52(4):765-73.
3. Koszyca B, Gilbert JD, Byard RW. Antemortem trauma from rodent activity The popiel pheno-menon. *Forensic Science, Medicine, and Pathology* 2006; 2: 269-72.
4. Tsokos M, Matschke J, Gehl A, Koops E, Püschel K. Skin and soft tissue artifacts due to post-mortem damage caused by rodents. *Forensic Science International* 1999; 104(1): 47-57.
5. Haglund WD. Contribution of rodents to postmortem artifacts of bone and soft tissue. *Journal of Forensic Sciences* 1992;37(6):1459-65.
6. Lyn-Sue J, Siram S, Williams D, Mezgebe H. Epidemiology of trauma deaths in an urban le-vel-1 trauma center predominantly among African Americans--implications for prevention. *Journal of the National Medical Association* 2006; 98(12): 1940.
7. Karch DL, Dahlberg LL, Patel N, Davis TW, Logan JE, Hill HA, Ortega L. Surveillance for violent deaths--national violent death reporting system, 16 States, 2006. *MMWR Surveill Summ* 2009; 58(1):1-44.
8. Gülbeyaz H, Melez İE, Melez DO, Üzün İ. Kesici alet yaralanmalarına bağlı ölümlerde orijin tespiti parametrelerinin değerlendirilmesi. *Journal Of Forensic Medicine* 2017; 31: 1.
9. Ambade VN, Godbole HV. Comparison of wound patterns in homicide by sharp and blunt force. *Forensic Science International*

2006;156(2-3): 166-70.

10. Gürses MS, Aydoğan T, Eren B, Eren F. Uçucu gazlarla zehirlenmeye bağlı ölümler: Retros-pektif otopsi çalışması. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2019;45(2):125-9.

11. Anderson CE, Loomis GA. Recognition and prevention of

inhalant abuse. Am Fam Physician 2003;68(5):869-74.

12. Özdemir E, Eş H, Demir M, Üzün İ. Forensic medical evaluation of deaths resulting from in-halation of cigarette lighter refill fuel in Turkey. Leg Med (Tokyo) 2017;24:1-6.